

Kwaliteitskaart Anti-pestprotocol

Belang van het anti-pestprotocol

Een anti-pestprotocol geeft leerlingen, leraren en ouders duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: leraar, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Met een anti-pestprotocol laat de school zien, aan ouders en leerlingen, dat zij pesten serieus neemt, hoe zij pesten voorkomt en aanpakt. Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen in de schoolgemeenschap bekend is en wordt gehanteerd in pestsituaties. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bij effect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.

Wat is pesten?

Pesten is een vorm van agressie waarbij geprobeerd wordt om iemand steeds pijn te doen. Dat kan zowel geestelijk als lichamelijk en offline als online. Bij pesten zijn verschillende mensen betrokken: de pester, de gepeste en de omstanders. De pester heeft vaak een sterkere sociale positie dan degene die gepest wordt. Pesten veroorzaakt stress, angst, eenzaamheid en gebrek aan zelfvertrouwen. Pesten stopt niet vanzelf. Het is belangrijk om in te grijpen. Pesten kan stoppen als omstanders het afkeuren en de gepeste helpen.

Uitgangspunten anti-pest protocol

De Buikslotermeer

- accepteert het niet wanneer er gepest wordt rond talen, dialecten of accenten.
- zet in op herstel en daarmee niet op straffen.

Preventie

Op De Buikslotermeer wordt veel tijd geïnvesteerd om pesten te voorkomen.

Allereerst wordt er in alle klassen gewerkt met de methode 'Kwink', een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Binnen deze methode is er extra aandacht voor onderwerpen als pesten op school, veiligheid in de klas en "anders zijn".

Om gedrag van leerlingen en omgang tussen leerlingen duidelijk en helder in kaart te kunnen brengen, vullen alle leerkrachten de vragenlijst behorende bij Zien twee keer per jaar in. Op deze manier kan er op zowel individueel als groepsniveau gekeken worden naar het gedrag van de leerlingen. De uitkomsten van de Zien vragenlijst vormen de basis voor het schrijven van een specifiek "groepshandelingsplan gedrag". Deze plannen worden geëvalueerd met de intern begeleider tijdens de

groepsbespreking. De inhoud van de handelingsplannen is doorgaans gericht op het creëren van een veilig en positief groepsklimaat.

Er wordt op De Buikslotermeer gewerkt met [een vast model](#) voor het oplossen van conflicten. De stappen die leerlingen moeten nemen om een conflict op te lossen zijn eenvoudig, gelden voor iedereen en worden vrijwel dagelijks herhaald. De afspraken over gedrag van leerlingen, leerkrachten en ouders zijn vastgelegd in de gedragscode van De Buikslotermeer.

Mochten er toch conflicten/ruzies of pestproblemen ontstaan, dan wordt er vrijwel altijd direct aandacht besteed aan het oplossen hiervan in de klas of, als dat nodig is, buiten de klas. Hiervoor is de pestcoördinator of de directie beschikbaar.

Met de politie is het afsprakenformulier ondertekend. In dit document zijn enkele afspraken vastgelegd die ervoor zorgen dat de politie een goed beeld heeft van de veiligheidssituatie rondom de school. De afspraken met de politie zorgen voor een goede samenwerking. De wijkagent is beschikbaar voor advies en om, incidenteel, preventieve gesprekken met kinderen te kunnen voeren.

Curatief

Om kwetsbare kinderen en kinderen die het slachtoffer zijn van pesten weerbaarder te maken, heeft De Buikslotermeer een aantal mogelijkheden.

1. Weerbaarheidstraining

De Buikslotermeer biedt in samenwerking met het OKT een weerbaarheidstraining aan. De training is een combinatie van sociale vaardigheidstraining met elementen uit de Rots en water training. De "Rots en Water" training is een psychofysieke weerbaarheidstraining voor jongens en meisjes. De cursus is erop gericht kinderen vaardigheden aan te leren opdat zij minder kans lopen dader of slachtoffer te worden van pesten, maar ook om weerbaarder te worden en minder beïnvloedbaar te zijn. Kinderen die niet heel zware problematiek hebben kunnen deelnemen in een groepje van maximaal 10 kinderen.

2. Individuele behandeling

Leerlingen die zwaardere problematiek ervaren kunnen worden aangemeld bij andere vormen van hulpverlening. We werken nauw samen met het Expertise Centrum van Innoord. Zij bieden verschillende arrangementen aan:

1. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op sociaal emotioneel gebied, werkhouding en / of gedrag.

Dit arrangement is bedoeld voor leerlingen met een ondersteuningsvraag op sociaal-emotioneel en/of gedragsgebied. De ondersteuning is gericht op het goed in kaart brengen van de problematiek, het ondersteunen van de leerling en van de leerkracht. Je kunt denken aan de volgende mogelijkheden:

1. Leerlingen die moeite hebben met sociale interactie.

2. Leerlingen met werkhoudingsproblemen.
3. Leerlingen met een gediagnosticeerde psychiatrische stoornis zoals ADHD of autisme.
2. Impulsklas.
Dit arrangement is bedoeld voor leerlingen die problemen hebben met werkhouding, taakaanpak en sociale omgang. In de impulsklas betrekken we ouders en leerkracht intensief bij het ontwikkelingsproces van het kind. Door het versterken van de driehoek kind-ouder(s)-school vergroten we het inzicht in de onderwijsbehoeften van het kind en stimuleren we het kind om te groeien. De gedragsveranderingen worden zowel op school als thuis geïmplementeerd en zullen door de intensieve betrokkenheid van de ouders en van de leerkracht een blijvend effect hebben.
3. Faalangstreductietraining
Dit arrangement is bedoeld voor leerlingen die door faalangst onder het niveau presteren dat je zou verwachten. Bij deze leerlingen wordt het denk- en concentratievermogen door eigen negatieve gedachten tijdelijk beïnvloed. Dit zijn gedachten als "ik kan het niet" of "ik mag geen fouten maken"
4. Rots- en Watertraining
Dit arrangement is bedoeld voor leerlingen voor wie het nodig is het zelfvertrouwen en de weerbaarheid te vergroten. Rots en Water is een puur Nederlands programma, ontwikkeld door Freerk Ykema, dat momenteel wereldwijd wordt ingezet in de begeleiding van jongens en meisjes. De Rots en Water training is een sociale competentietraining voor jongens en meisjes.

Naast de bovenstaande inzet heeft de Buikslotermeer ook de mogelijkheid om gebruik te maken van programma's die de Gemeente Amsterdam biedt. Hierbij denkt de school aan inzet van het OKT of het Preventief Interventie Team.

Stappenplan pestprotocol

1. Er wordt gepest, wat nu te doen?

Als je merkt dat er in je klas gepest wordt, dan ga je over op de volgende aanpak:

A. Ondersteun de gepeste.

Je neemt als leerkracht het gepeste kind serieus en gaat met het kind praten. Je toont medeleven, luistert naar het verhaal en stelt vragen: hoe wordt je gepest, door wie wordt je gepest. Je probeert erachter te komen hoe het kind reageert op het pesten, wat doet hij/zij om het pesten tegen te gaan. Je probeert eventueel alternatief gedrag/reacties op het pesten aan te reiken. Vanuit de competentietraining is een 4 stappenplan gemaakt over wat te doen bij ruzie/pesten/als iemand iets doet wat je niet wil. Het is de bedoeling de leerling in eerste instantie hierop te wijzen.

Je gaat samen met het kind na wat voor oplossing hij/zij wil voor het probleem.

B. Gesprek met de pester.

In een kort gesprek geef je aan dat je het pestgedrag afkeurt. Je laat de pester inzien wat de gevolgen van zijn/haar gedrag zijn en dat dit op school niet wordt geaccepteerd. Eventueel kun je het kind straf geven door bijvoorbeeld binnen te blijven tijdens een pauze of later van school te laten vertrekken tot alle kinderen naar huis zijn.

Je maakt met het kind afspraken over gedrag en kijkt aan het eind van de dag/week of hij/zij zich hieraan gehouden heeft. Gewenst gedrag van de pester wordt nadrukkelijk beloond.

Je overweegt of een [voorvalrapport](#) op zijn plaats is. Bij invulling worden ook ouders op de hoogte gebracht.

C. Meelopers/zwijgende middengroep aanspreken.

Benadruk in de klas dat het melden van pesten door anderen **geen klikken is**. Je kunt in de groep nog eens de omgangsregels op school bespreken. Bespreek in de klas dat kinderen die niet tegen pestgedrag van anderen ingaan of er zelfs om lachen, ook meewerken aan het pesten.

D. Noteer wat je doet.

Het is van belang om **altijd** (kort) op te schrijven wat het probleem is en wat je er aan doet. Je legt een *dossier* aan. Dit doe je onder het tabblad begeleiding -> incidenten in Parnassys.

2. Wat doe je als het pesten blijft doorgaan?

Als het pesten ondanks de hiervoor genoemde maatregelen toch door blijft gaan, ga je over op een aanpak waarbij alle betrokken partijen (gepeste kind, pester, de "zwijgende middengroep", ouders, school) aandacht krijgen; "de vijfsporen aanpak".

A. Ondersteun de gepeste.

In uitgebreidere gesprekken met het gepeste kind probeer je na te gaan waarom het kind gepest wordt. Voor zo'n gesprek zijn er enkele tips:

- Zorg dat je niet meteen gaat handelen
- Luister naar het kind en stel vragen. Laat merken dat je het kind steunt en dat je wilt helpen
- Kijk of je het pestgedrag zelf kunt waarnemen

- Bespreek met de leerling wat hij/zij heeft gedaan om het pesten te stoppen
- Bedenk samen een volgende stap; “wat gaan we er samen aan doen”.
- Doe niet iets buiten de leerling om, kinderen zijn daar juist bang voor
- Benadruk de sterke kanten van het kind.

Bij het samen zoeken naar oplossingen is het van belang om het kind te adviseren de juiste reactie te vertonen (ga niet huilen of boos worden, dat is vaak de reactie die de pester wil uitlokken). Als een leerling een andere reactie op het pesten vertoont, beloon je dit gedrag onmiddellijk.

De ouders van de leerling worden uitgenodigd voor een gesprek en op de hoogte gebracht van het probleem. Samen met de ouders kan besloten worden het kind aan te melden voor hulp van externe deskundigen (denk een sociale vaardigheidstraining, competentietraining of ATOS). De intern begeleider of de ouder kind adviseur kan de ouders ondersteunen bij het maken van de indicatie. Ook het beoefenen van sporten wordt aangeraden om het kind lichamelijk en geestelijk weerbaarder te maken.

B. Aanpak van het gedrag van de pester.

Een straffend gesprek heeft geen effect gehad. Uiteraard dient de pester wederom geconfronteerd te worden met zijn gedrag en het effect daarvan op andere kinderen. Een passende straf wordt gegeven (nablijven tot andere kinderen naar huis zijn, strafwerk/opstel schrijven over de gevolgen van pesten, in de pauze laten lezen van een boek over pesten en er een boekbespreking over laten schrijven etc.). Je overweegt of een [voorvalrapport](#) op zijn plaats is.

De leerkracht probeert in een probleemoplossend gesprek te achterhalen wat de redenen voor het pestgedrag kunnen zijn.

Als beter duidelijk wordt wat de reden is voor het pesten kun je als leerkracht proberen de pester te helpen of hem/haar gevoeliger te maken voor de gevolgen van het pestgedrag.

De ouders van de pester worden uitgenodigd voor een gesprek en worden op de hoogte gebracht van het probleem. Het is van groot belang om hierbij het **dossier goed op orde te hebben** (schrijf altijd op wat er gebeurt en wat je hebt gedaan). Dit doe je in Parnassys, tabblad begeleiding -> incidenten.

De ouders wordt gevraagd mee te helpen aan het oplossen van het probleem, mogelijk kan een sociale vaardigheidstraining door externe deskundigen (GGZ, OKT) of competentietraining de leerling alternatief gedrag aanleren. Ook een gedragsarrangement via het Expertise Centrum behoren tot de mogelijkheden.

Er worden afspraken gemaakt over “hoe nu verder”. Je geeft aan welk gedrag je verwacht van de pester en wat er gebeurt als hij/zij zich niet aan de afspraken houdt.

Het is aan te raden om de afspraken op papier vast te leggen in een soort van contract/afpraak en dit te laten ondertekenen (leerling, leerkracht, ouders/verzorgers, directie).

C. *Praten met de "zwijgende middengroep".*

De kinderen die niet zelf pesten maar soms wel meedoen of er in ieder geval geen stelling tegen nemen zijn erg belangrijk in het oplossen van een pestprobleem. Het is van belang deze groep kinderen bewust te maken van hun rol in het voort blijven bestaan van het probleem. Het *melden van pestgedrag is geen klikken* en het is zaak om duidelijk stelling te nemen als de kinderen pestgedrag zien. Je kunt hierover afspraken maken met de klas en kinderen belonen die de pester aanspreken.

D. *Praten met ouders.*

Zoals hierboven beschreven staat worden de ouders van het gepeste kind en de pester op de hoogte gebracht van het probleem (en eventueel de ouders van de andere kinderen). In de gesprekken met ouders zijn er een aantal adviezen die je kunt geven.

Adviezen aan de ouders van het gepeste kind:

- Neem het probleem serieus
- Stimuleer het kind om naar de leerkracht te stappen met een probleem
- Laat het kind merken wat zijn/haar sterke eigenschappen zijn (zelfrespect)
- Blijf altijd in gesprek met je kind en steun het kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- Laat het kind eventueel opschrijven wat het meemaakt of overweeg deelname aan een sociale vaardigheidstraining

Adviezen aan de ouders van de pester:

- Neem het probleem serieus
- Raak niet in paniek, alle kinderen lopen een kans om een pester te worden
- Probeer achter de oorzaken van het pesten te komen
- Maak je kind gevoelig voor wat het pesten bij andere kinderen teweeg brengt
- Besteed aandacht aan je kind

Adviezen aan alle ouders en leerkrachten:

- Stimuleer het kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer het kind bij ongewenst gedrag en beloon gewenst gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer het kind voor zichzelf op te komen
- Leer het kind voor andere kinderen op te komen

E. *Hulp aan leerkrachten/het team*

Het pestprotocol is geschreven om leerkrachten houvast te bieden bij het oplossen van pestproblemen

Het 4 stappenplan van de competentietraining is de gekozen strategie om leerlingen om te leren gaan met kinderen die dingen doen die je niet wil/pesten. Indien de leerkracht hulp nodig heeft bij het omgaan met een pestprobleem in de klas, kan er een hulpvraag worden ingediend bij het ZBO.

Contactpersoon (Anti-pestcoördinator)

Stephanie Boezaart

Aanwezig op ma, woe.

Dinsdag en vrijdag te bereiken op: s.boezaart@innoord.nl

Leden leerteam pedagogische kwaliteit

Youri Looijen: y.looijen@innoord.nl

Gerben Tichelaar: g.tichelaar@innoord.nl